

**COMPAREIXENÇA DEL VICEPRESIDENT DE L'ÀMBIT DE SEGURETAT,
XAVIER PAZ, A LA COMISSIÓ D'ESTUDI DEL MODEL POLICIAL,**

DATA: 16 DE SETEMBRE DE 2022

HORA: 11

COMISSIÓ PARLAMENTÀRIA D'ESTUDI SOBRE EL MODEL POLICIAL

TRÀMIT: AUDIÈNCIA ENTITAT MUNICIPALISTA-ACM

1. CONSIDERACIONS GENERALS

Gràcies Presidenta, senyores diputades, senyors diputats, comparec en aquesta comissió d'estudi del model policial de Catalunya, en la meva condició de vicepresident de l'Associació Catalana de Municipis i alcalde de Molins de Rei

La nostra entitat compta actualment amb 945 (dels 947 que té Catalunya) Ajuntaments associats, totes les comarques i totes les Diputacions.

Soc conscient que l'objecte de la comissió és molt ampli i, per aquest motiu, miraré de centrar-me en aquells aspectes del model policial de país que tenen més a veure amb el mon local, tot i que tots ells, directament o indirectament ens afecten a nivell local.

Com vostès coneixen, el Govern va començar a tramitar a través d'una memòria preliminar, el primer estadi de participació sense una proposta concreta, la Llei de policia de Catalunya. El mes de març d'enguany, el Conseller Elena, al qui li desitjo una recuperació completa, en seu parlamentària va anunciar que abans de final d'any hi hauria una proposta de la futura llei. I, recentment, ha transcendit que es va crear un grup de treball que ja disposa d'unes bases i d'una proposta de text articulat.

Els volia fer una primera consideració en el sentit que ,tot i que valorem positivament l'impuls de la nova Llei, ens hagués agradat ser des de l'inici al grup de treball. És important la participació de tots els agents implicats en la elaboració d'una llei, i també la participació ciutadana; però en aquest cas concret tant els Ajuntaments com les policies locals demanem corresponsabilitat des del primer moment. El sistema policial de Catalunya tant a nivell de governança com a nivell policial, ha d'implicar des de l'inici aquesta corresponsabilitat, que la demanem i la oferim. No només per l'exigència jurídica del respecte a l'autonomia local, sinó per tots els valors que incorpora la proximitat dels ens locals, com em referiré més endavant.

Sobre la necessitat d'aquest nou marc normatiu, cal recordar que el marc normatiu estatal, la Llei de cossos i forces de seguretat de l'Estat, és de l'any 1986, la llei de creació dels Mossos del 1983, la llei de la policia de la Generalitat del 1994 i la llei de les policies locals de l'any 1991. Per tant, legislació obsoleta, que no té en compte el desplegament de la policia pròpia de Catalunya, el creixement de les policies locals del nostre país ni les noves necessitats per atendre amb equitat social i territorial el dret a la seguretat i, per tant, a la llibertat individual i comunitària de les nostres ciutadanes i ciutadans.

Esperant doncs poder tenir la oportunitat de participar activament en el debat i la redacció d'aquest nou marc normatiu, els hi parlaré des de la meua experiència com alcalde, dels diferents debats que hem fet a nivell tècnic i polític a l'ACM sobre l'àmbit de les polítiques de seguretat, amb el benentès que no hem fet un debat omnicomprensiu. De tota manera, sabent que teníem aquesta compareixença, hem volgut fer una consulta ràpida als nostres associats que disposen de policia local, per saber a grans trets les seves impressions i poder-les traslladar en aquesta comissió per si poden enriquir les nostres aportacions.

Segur que comparteixen amb mi que, també en el model policial del nostre país, els valors que aporta la proximitat dels ens locals son fonamentals . El coneixement del territori, el coneixement de les persones, del teixit socioeconòmic, la sensibilitat per a prioritzar les polítiques publiques que dona aquest coneixement, son valors que crec que s'aporten des de les policies locals al model policial.

Però no tan sols en la part policial, en la més tècnica. Les polítiques de seguretat, com molt bé coneixen vostès, van molt més enllà de l'àmbit policial i han d'incorporar necessàriament una visió holística del municipi que incideixi amb una cultura preventiva, proactiva i positiva, més que en la reactiva. I aquesta visió incorpora factors urbanístics, socials, ambientals, educatius, formatius, culturals, etc.. I, per tant, cal també incorporar la governança local, la dels nostres Ajuntaments, en el futur sistema de policia local de Catalunya. No tan sols pel necessari respecte a l'autonomia local, com deia abans, sinó perquè incorporant el coneixement dels electes i tècnics locals, millorarem de ben segur aquest model.

A l'ensem, també és important situar l'equitat territorial en el debat. La nostra entitat ha impulsat i participat recentment en la redacció de l'Agenda Rural de Catalunya, un marc de present i futur per a garantir la igualtat d'oportunitats i de drets de les persones que viuen en els territoris amb menys densitat del nostre país.

Tot i que les policies locals de Catalunya donen cobertura al 90% de la població del país, només hi ha policia local a un 22 % dels municipis de Catalunya. A més, com molt bé coneixen vostès, l'indicador de número d'habitants sol, ja no serveix per mesurar gairebé cap servei públic, ja que la

mobilitat de les persones i la necessitat de tenir un territori equilibrat requereixen incorporar altres indicadors per assolir l'equitat territorial.

En aquest sentit, estem convençuts que aquells municipis que disposen de policia local incorporen de manera afegida aquests valors de proximitat, permet aprofundir les funcions preventives, de mediació, de policia administrativa i de compliment de les ordenances municipals de manera més eficient que aquells que no en disposen.

I tot i valorar positivament la tasca i el desplegament del cos de Mossos d'Esquadra a tot el territori, cal fer un esforç perquè en aquests més de 700 municipis sense policia local, les polítiques de proximitat tinguin uns mínims de servei, de continuïtat i de coordinació i interlocució amb la governança local, que ara mateix no tenim.

2. ANÀLISI DE LES RESPOSTES DE L'ENQUESTA

En els resultats que ara els hi presentaré, els municipis aposten majoritàriament per aprofundir en un model integral de policia local al nostre país, tot i respectant l'autonomia local. Som conscients, des de l'àmbit local, que cada municipi no pot ser un compartiment estanc en les polítiques de seguretat i és en els àmbits de la cooperació, la coordinació, mancomunar serveis, compartir coneixement, en la formació, en generar economies d'escala en molts recursos, entre altres, on hem de saber concretar el contingut de la futura llei perquè pugui combinar la visió de país amb la visió local.

Tot i que no és objecte d'aquesta comissió, necessitem posar al dia temes de competències, de funcions, de recursos humans i econòmics que tensen l'actual sistema i que la futura llei hauria de resoldre.

Passo ja a explicar els resultats de l'enquesta, que, com els hi deia, vol ser unes aportacions a la proposta per un sistema integral de policia de Catalunya, i amb la voluntat de poder participar en la elaboració del nou text normatiu.

Com veuen, l'enquesta és molt recent, la vam tancar el divendres de la setmana passada i la vam adreçar als 217 municipis que disposen de policia local. El número de respostes ha estat de 60, gairebé un terç dels municipis. Creiem que és un número prou significatiu atès les dates en què l'hem lliurat i el poc temps que disposaven.

Les respostes a nivell territorial es corresponen bastant amb la presència de cossos de policia local al territori, 39 municipis de Barcelona, 12 de Girona, 8 de Tarragona i 1 de Lleida. Tenen també el desglossament per comarques, per si és del seu interès.

També és interessant el número d'habitants dels municipis que han contestat l'enquesta: 7 son mes petits de 5000 habitants, alguns d'ells amb increments de població estacional pel turisme, 36 de 5.000 a 20.000 habitants, 9 de

20.000 a 50.000 habitants i 8 de més de 50.000 habitants (n'hi ha 23 en tot Catalunya).

Si mirem el número de policies locals per regions policials, veuran clarament el que els hi comentava abans de la concentració en àmbits urbans.

2.1. RESPOSTES A PREGUNTES SUGGERIDES

El primer que els hi hem preguntat és els aspectes positius i els aspectes negatius d'aprofundir en un sistema integral de policia: deixar enrere l'actual model policial.

Quant als aspectes positius, hi ha davant de tot temes laborals i de recursos humans: es podria evitar l'excessiva mobilitat dels policies per motius salarials, es podrien unificar els processos de selecció de personal abans d'anar a l'Escola de Policia de Catalunya, una única negociació dels convenis col·lectius, afavorir la mobilitat entre cossos, l'especialització o treballar millor la formació continuada.

També es destaquen motius territorials: Abastar tot el territori, incorporant els municipis sense policia local, treballar millor la proximitat, estratègies territorials conjuntes o disposar de la suma dels Agents de Mossos i Policia Local.

També es destaca les economies d'escala en la compra de recursos i material com a factor important.

Finalment, la possibilitat de tenir un sol comandament policial té una acceptable acollida, no així la possibilitat de tenir un sol comandament polític.

Pel que fa als aspectes negatius, els Ajuntaments consideren que es perdria capacitat d'executar polítiques de proximitat (un 70 % dels que han contestat, quan gairebé un terç ho consideraven com un factor positiu en l'anterior resposta).

També assenyalen com a factor negatiu, la pèrdua de governança política sobre la policia local i la manca d'adequació del servei a les especificitats de cada territori.

En menor mesura, s'assenyalen factors com el cost de la igualació de les condicions laborals, l'excessiva verticalitat de comandaments o la pèrdua de funcions de policia administrativa.

També hem preguntat per si el nou model policial no tira finalment endavant, com es podria millorar l'actual model en alguns aspectes sense tenir un sistema integral de policia.

A la pregunta de si cal plantejar la mancomunació de serveis municipals per àmbits supramunicipals, més del 80 % respon afirmativament.

Encara genera més consens la proposta de disposar d'òrgans de coordinació conjunta, només tres Ajuntaments han respost negativament.

Un tema recurrent, el de la negociació col·lectiva, també genera grans consensos, per sobre del 90% creu que caldria disposar d'un únic conveni.

Tenint present les respostes anteriors, dues tercers parts dels Ajuntaments que han participat a l'enquesta, creuen que s'ha d'impulsar i aprofundir en aquest nou model de sistema integral de policia de Catalunya, però preservant l'autonomia local.

2.2. ALTRES APORTACIONS DELS AJUNTAMENTS A L'ENQUESTA

Més enllà de les preguntes amb resposta suggerida, la majoria d'Ajuntaments han fet aportacions qualitatives que ara resumiré.

Pel que fa als **aspectes genèrics**, alguns Ajuntaments sostenen que l'actual model és insostenible, especialment per als municipis més petits, com els hi deia a l'inici de la meva intervenció.

Hi ha moltes aportacions que demanen que es respecti l'àmbit local; malgrat que el propi Govern ha anunciat que la proposta respectarà l'autonomia local, massa sovint es legisla sense respectar les competències locals. I en el cas del model policial, el nou sistema integral ha de preveure explícitament la convivència de la part més tècnica, la policial, i les dues governances político-institucionals, la local i la de país.

També hi ha aportacions que destaquen que fent una diagnosi de la situació actual, ja es veu que el cos dels Mossos d'Esquadra és insuficient per assumir-ho tot i que, a més, cal diferenciar els municipis amb plantilles de policia local grans i els qui amb prou feines compleixen el servei diürn i no tota la setmana.

Per això, s'assenyala que s'ha de poder garantir un mínim d'agents per a la policia local i garantir-ne el finançament.

Quant a la proposta del **nou model que esdevingui un veritable sistema integral**, la majoria d'aportacions assenyalen que hi seran favorables depenent de com es concreti la proposta.

Hi ha diversos ens locals que assenyalen el model sanitari de cobertura territorial com un bon model a aplicar de manera anàloga a l'àmbit policial, que abasti l'àmbit local i el supramunicipal, amb simplificació, racionalització, eficàcia i eficiència.

Gairebé totes els ens destaquen que la proposta pot aportar elements de simplificació, millora en la gestió, en la contractació, en potenciar la carrera professional, la igualació salarial, entre altres, que millorin la situació actual.

També es demana que el futur text concreti més clarament, les funcions de la policia local i quins serveis especialitzar els presta només el cos de Mossos d'Esquadra.

Alguns Ajuntaments assenyalen que pot haver-hi conflictivitat entre la governança política local i la del Govern envers a un nou model policial integral.

Quant a aspectes territorials i de proximitat, en general, hi ha una defensa del coneixement del territori que aporten les policies local i que un model integral, aportaria millor coordinació i aprofitament dels recursos.

Hi ha Ajuntaments que plantegen que igual que els Ajuntaments petits es poden veure beneficiats del nou model, els grans es poden veure perjudicats si es veuen obligats a fer actuacions conjuntes a nivell supramunicipal.

En general, també hi ha acord en que sigui un model o la convivència dels dos com fins ara, hi ha molts aspectes que es poden millorar amb una base territorial fixa, directrius comunes, serveis especialitzats i alguns serveis centralitzats, entre altres propostes.

Finalment, i pel que fa a la **coordinació**, hi ha molt marge per a millorar la coordinació amb tots els agents que intervenen al territori.

En aquest mateix sentit, cal posar en el debat les funcions i la relació dels cossos policials amb els vigilants municipals i altres figures actors com els agents cívics o els de mobilitat entre altres.

Cal també dotar de tècnics amb especialització en seguretat a l'àmbit local.

3. CONCLUSIONS

Acabo doncs la meva intervenció, amb les següents conclusions:

- a) Considerem necessari aprofundir en el debat sobre model policial al nostre país.
- b) Constatem que el marc jurídic actual és absolutament obsolet i no permet adaptar l'actuació dels diferents cossos policials als reptes de la

nostra societat a nivell de seguretat i no permet una adequada resposta ala realitat territorial del nostre país.

- c) Som partidaris de treballar una proposta de sistema integral de policia per a Catalunya que aprofiti les sinèrgies del Cos dels Mossos d'Esquadra i de les policies locals de Catalunya.

La proposta haurà de garantir l'autonomia local, tant a nivell policial, com de governança municipal.

- d) Demanem plena corresponsabilitat des del primer moment en aquests treballs, al costat del Govern de la Generalitat i del Parlament de Catalunya. Sense el compromís dels ens locals, no es pot dissenyar el nou sistema.
- e) Els treballs pel nou model policial i la proposta de sistema integral de policia de Catalunya han de respectar les competències pròpies i també impulsar aquells canvis legislatius que siguin competència estatal per a superar les actuals barreres jurídiques que impedeixen desenvolupar plenament les capacitats d'aquests cossos policials.
- f) Cal ser especialment curós en la determinació de competències i funcions i, conseqüentment, assegurar el finançament que garanteixi l'èxit del nou sistema.
- g) Hem de vetllar perquè també en seguretat assolim la necessària equitat territorial: els ciutadans, visquin on visquin, han de tenir garantit el dret a la seguretat. Tant els àmbits metropolitans com els territoris menys densos han de veure garantit aquest dret.
- h) El sistema ha d'incorporar els valors que aporta la proximitat del model de policies locals i ser capaços d'extrapolar-lo arreu del país amb la participació de tots els cossos policials. El compromís, la responsabilitat i l'estima respecte a un territori i la seva gent, s'ha d'encomanar al sistema policial, de manera que es generi una cultura de respecte a la llibertat, s'impulsin les polítiques preventives, les accions en positiu que deixin en un segon pla les accions reactives i sancionadores.
- i) Cal posar en valor la suma de recursos humans i materials que incorpora un únic sistema policial, permetent coordinar i mancomunar i també polítiques de seguretat supramunicipal que l'actual marc normatiu no permet desenvolupar.
- j) També en l'àmbit de selecció dels agents, la formació, la mobilitat, la carrera professional, s'ha de fer un plantejament ambiciós pel conjunt del sistema.

Moltes gràcies per la seva atenció i tant jo mateix com l'entitat que represento, ens posem a la seva disposició.